

Олексій Васильович Білоцький

До 85-річчя від дня народження

1 січня 2010 р. виповнилось 85 років від дня народження і 70 років трудової та громадської діяльності Заслуженого працівника народної освіти України, Заслуженого професора НТУУ «КПІ», професора кафедри фізики металів, доктора технічних наук Білоцького О.В. Народився Олексій Васильович у с. Віленька Коростишевського району Житомирської області. З 1941 по 1945 рр. – учасник бойових дій у Великій Вітчизняній війні. Нагороджений орденом Великої Вітчизняної війни II ступеня і орденом «За мужність», десятьма медалями.

У 1947 р. він вступив, а у 1952 р. закінчив з відзнакою Київський політехнічний інститут (КПІ) за спеціальністю «Металознавство та термічна обробка металів» і був залишений для роботи на посаді асистента кафедри металознавства та термічної обробки металів. З 1952 р. по 1962 р. – асистент, 1962 – 1972 р.р. – доцент, з 1972 р. – професор цієї кафедри. Кандидатську дисертацію Олексій Васильович захистив у 1961 р., докторську – 1972 р.

З 1964 р. по 1968 р. він заступник декана механіко-технологічного факультету (за сумісництвом).

У 1975 р. під його керівництвом в КПІ було засновано кафедру фізики металів, яку він очолював протягом 17 років. З 1991 р. він професор кафедри фізики металів.

Розроблені за його ініціативи нові навчальні плани та програми поєднували учбовий процес з науковими дослідженнями, що сприяло поліпшенню фундаментальної та спеціальної підготовки спеціалістів. Кафедра посіла провідне місце в КПІ, а кожен четвертий або п'ятий випускник академічних груп протягом десятиліть отримував диплом з відзнакою. Багато років професор Білоцький О.В. був членом методичних комісій Мінвузу СРСР, Мінвузу УРСР та Міносвіти України з питань металургійної освіти.

Значний внесок в науку становлять його роботи по азотуванню сплавів, зокрема розроблені принципи легування сталей для азотування. За цикл робіт у цьому напрямку йому присуджено премію ім. Д.К. Чернова. Широко відомі також його дослідження

процесів цементації та нітроцементації сплавів в умовах звичайного та швидкісного нагрівання електричним струмом, лазерним опроміненням, в плазмі тліючого розряду.

Слід відзначити також його роботи по відновленню зношених деталей автомобілів, ткацького та іншого обладнання шляхом електролітичного залізнення, легування та мікролегування залізних покриттів перехідними металами з наступним азотуванням та ціануванням.

Під керівництвом О.В. Білоцького на кафедрі розроблено оригінальні методики і апаратуру для високотемпературних рентгенографічних досліджень структури сплавів у процесі їх термічної, хіміко-термічної та деформівної обробки.

Разом з Київським ВО ім. С.П. Корольова розроблені теоретичні засади та ефективний технологічний процес ультразвукового зміцнення інструментальних матеріалів, які дозволили підвищити ресурс роботи інструменту у 2 – 3 рази. На основі широких структурних досліджень Олексієм Васильовичем розроблено латунні припої, які не містять у своєму складі дорогого срібла. Високотемпературні припої системи мідь-цинк-індій впроваджено на заводах енергетичного машинобудування.

Олексій Васильович створив відому наукову школу, підготувавши 21 кандидата та 3 доктора наук. Ним опубліковано майже 250 наукових праць, серед яких широко відомі видання: «Высокотемпературная рентгенография процессов термической обработки металлов» (1979), «Структура и физические свойства быстрозакаленных сплавов» (1984), «Фазовые и структурные превращения и метастабильные состояния в металлах» (1988), «Ультразвуковое упрочнение металлов» (1989).

Свій ювілей Олексій Васильович зустрічає сповнений енергії і творчих планів з притаманним йому оптимізмом, щирою посмішкою і незмінно добрим відношенням до людей з якими працює і спілкується. Зичимо Вам, дорогий і шановний ювіляре, здоров'я, щастя творчих здобутків, талановитих і вдячних учнів.

*Колектив
інженерно-фізичного факультету НТУУ "КПІ",
дирекція ФТІМС НАН України,
редакція журналу "МОМ"*

